

ACC. N:R M. 12871: 1-3.

Landskap: ...Västergötland..... Upptecknare: Siv Winelius
Härad: ...Vartofta..... Berättare: Klara Karlsson
Socken: ...Härja..... Berättarens yrke:
Uppteckningsår: ...1953..... Född år ...1855... i ...Valstad.....

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 49

L.U.F. 49

Hemmets prydnade. (s. 1-3)

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12871: /.

Hemmets prydnade.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Min far var torpare under Grimmetorps herrgård. Vi bodde i en omålad stuga med torvtak en fjärdings väg därifrån. Den innehöll ett rum, där vi sov, åt och vistades om dagen, en liten kammare, där vi förvarade kläder och ett köksliknande utrymme. Här hade mor en del matvaror och husgeråd. Hemmet var mycket fattigt.

1) Lövning.

Vi lövade bara i den öppna spisen i rummet. Där satte vi ruskor av björklöv direkt på hällen. Det brukades vid pingst och midsommar och ibland om lördagarna.

2) Golvet.

Vintertid ströddes golvet i rummet med granris och sommartid med enris. Det brukades inte varje lördag. Riset hackades fint i vedboden på en huggkubbe. Man lade det i förklädet och strödde ut det på golvet, då det var skurat. Vi gjorde det för att vi tyckte det var vackert och luktade friskt, dessutom dolde det att trägolvet var flisigt och ojämnt. Nu strör ingen golvet längre. Det skurades om lördagarna med sand och vatten. Vi hade en tvaga av granris. Den var antingen färsk eller torr, men den färska var bäst. Mattor hade vi aldrig. Det var inte vanligt på den tiden i fattiga torparhem.

3) Väggprydnader.

Bonader förekom aldrig. Tapeter hade vi så långt jag kan minnas tillbaka. De var blommiga. Min bror, som var tolv år äldre än jag och handlande for ibland till Jönköping och hade köpt dem där. De såldes i rullar. Vi hade några religiösa bilder på väggarna, som min bror också köpt i Jönköping. Annars var tavlor ovanliga hos fattigt folk. Gardiner hade vi inga, men mamma satte skynken för fönstren om kvällarna.

4) Bords- och skåpprydnader.

Duk förekom aldrig i vardagslag på slagbordet. Men på söndagarna och vid högtiderna lade mamma på en stor duk, som täckte hela bordet. Den var av vitt linne och hemvävd. Det var den enda duk, vi hade. Skänken pryddes med ett par ljusstakar. Annars minns jag inte att vi hade några som helst prydnader i hemmet.

5) Spisar.

Vi hade en öppen spis med skulle i rummet. På denna lade vi ibland vilda blommor om sommaren. Spisen vitlimmades då och då med krita.

6) Belysning.

Vi fick se i ljuset från spisen. Man måste sitta så nära som möjligt när man spann om vinterkvällarna. Någon gång använde vi talg-

ACC. N:R M. 12871:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

ljus, men de fick man ej "tära" med. Mamma brukade få med sig hem talgljus, när hon hjälpt till med ljusstöpning på herrgården. Spingstickor hade vi bara att lysa oss med utomhus. Fotogenlampa skaffades aldrig i mitt föräldrahem.

7) Blomnor.

Vildblomnor plockade vi ibland och satte in i en kruka på bordet. Vasar förekom inte. I fönstren hade vi myrten.

8) Andra prydnader.

Till julen brukade vi ha två små granar på grindstolparna och två stycken vid dörren till stugan.

=====